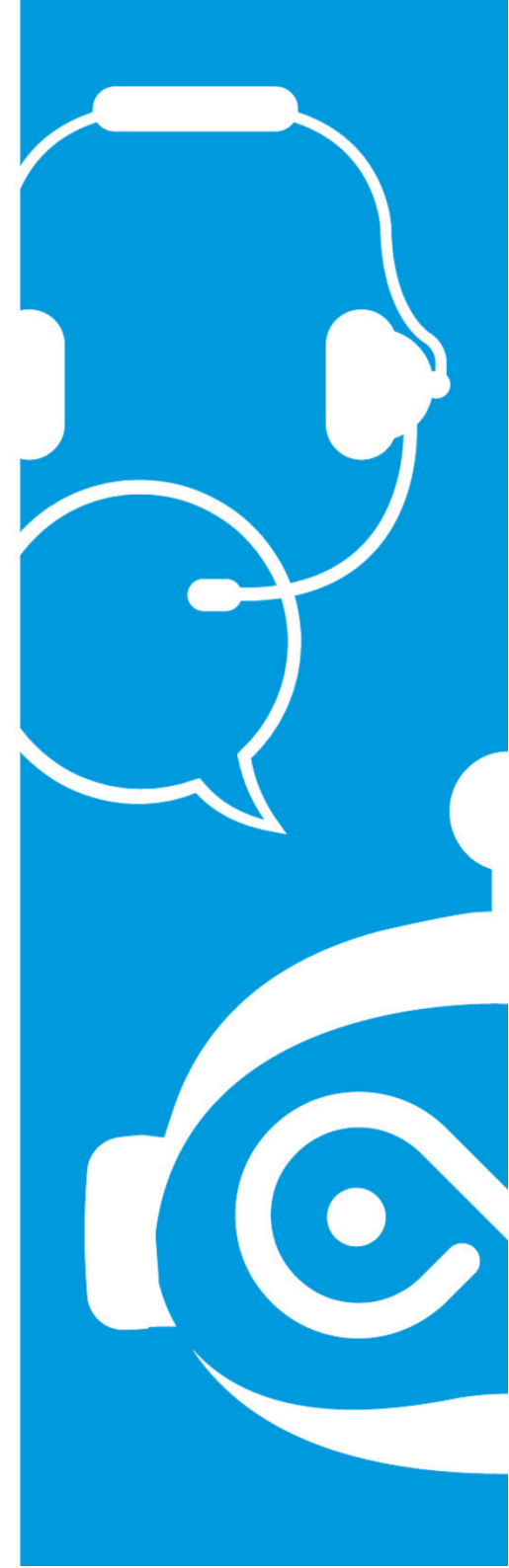

TÉVHITEK ÉS FÉLRETÁJÉKOZTATÁS: A DIGITÁLIS ÍRÁSTUDÁS RÓL

Mi ez?

A digitális írástudás olyan digitális jelenség, amely az egyén azon képességét jelöli, hogy gépelés vagy digitális médiaplatformok segítségével információkat találjon, értékeljen és közöljön. Az uniós fogalom meghatározás szerint a digitális készségek mutatójával mérik, amely egy összetett mutató, amely az egyének által az interneten meghatározott területeken – többek között az információ, a kommunikáció, a problémamegoldás, a szoftverek és a biztonság területén – végzett kiválasztott tevékenységeken alapul. A digitális írástudás ötvözi a technikai és kognitív képességeket az információs és kommunikációs technológiák használatában az információk létrehozásához, értékeléséhez és megosztásához.

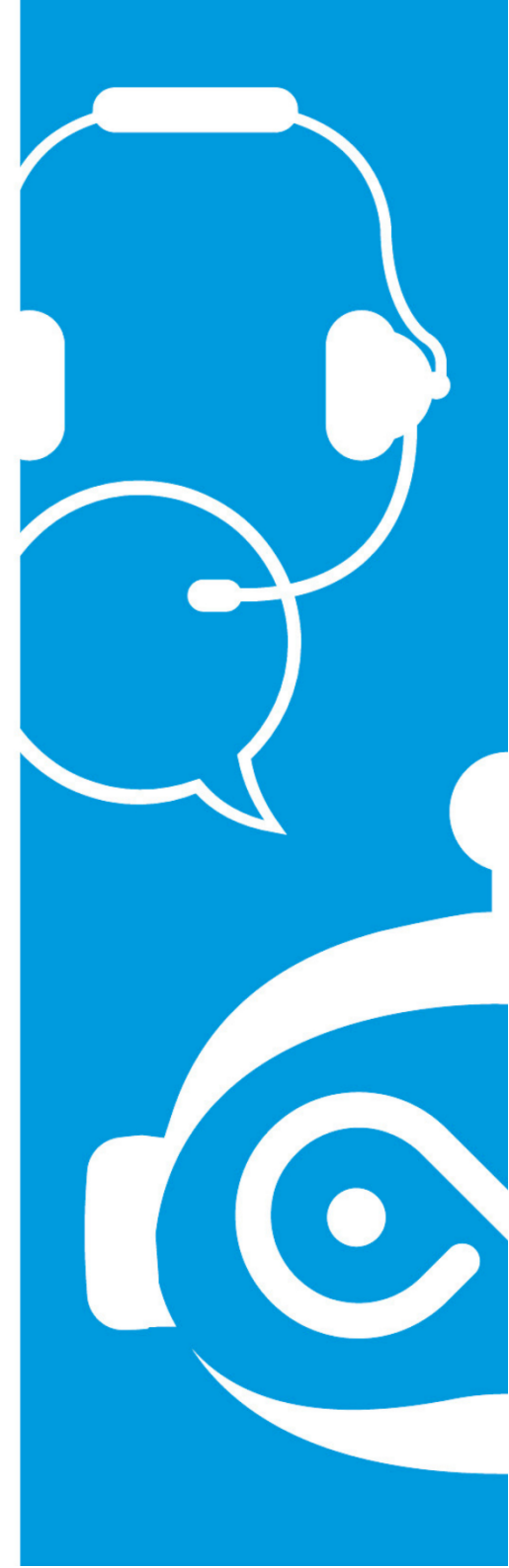
Hogyan befolyásolhatja a fiatalok szexuális és reprodukív egészségét?

A fiatalok az internetet nagymértékben használják információforrásként a szexuális és reprodukív egészséggel és egészséggel kapcsolatos oktatásról. A releváns információk felhasználása változó, mivel a fogyatékosokkal élők nem férnek hozzá, és a digitális jártasság egyenlőtlen.

Ahhoz, hogy a fiatalok digitális jártasságra tegyenek szert, számos készséget kell kifejleszteniük. Képesnek kell lenniük arra, hogy a technológia segítségével tartalmakat keressenek és hozzanak létre, problémákat oldjanak meg, hatékonyan kapcsolódjanak és kommunikáljanak online, biztonságosan együttműködjenek másokkal, valamint új információkat fedezzenek fel és osszanak meg. Emellett tájékoztatni kell őket arról, hogyan védhetik meg terüket, fizikai és érzelmi jólétüket, hogyan őrizhetik meg biztonságukat, és hogyan ismerhetik fel hatékonyan a kockázatokat. Ami a szexuális és reprodukív egészséggel kapcsolatos tartalmakat illeti, a fiataloknak tudniuk kell, hogyan alkalmazzák és ismerjék fel a pozitív online viselkedést a másokkal való interakció során.

A digitális jártasság készségei kihívást jelentenek a fiatalok számára, mivel nem rendelkeznek tapasztalattal, és eltérő a megértési szintjük. E célcsoport szerint egyesek azt mondják, hogy megbíznak a jól ismert vagy jó hírnévvel rendelkező weboldalakban, ami az egyik olyan tényező, amely szerepel a weboldalak "tekintélyének és hitelességének" értékelési kritériumaiban.

Whiteley et al. 2012.

A fiatalok szexuális és reprodukív egészségének támogatása a digitális korban : JÓ GYAKORLATOK

A digitális jártasság csökkentheti a fiatal népesség online kiszolgáltatottságát is. A digitális terekben a gyermekeket érintő azon kockázatok, amelyek hatással lehetnek szexuális és reprodukív egészségükre és egészségükre, a következő kategóriákba sorolhatók²:

- Tartalmi kockázatok: "nem megfelelő tartalomnak, például szexuális, pornográf vagy erőszakos képeknek, a reklám bizonyos formáinak, diszkriminatív vagy gyűlöletbeszédnek, valamint veszélyes magatartásra, például öngyilkosságra buzdító webhelyeknek való kitettség";
- érintkezési kockázatok: "nem megfelelő kapcsolat, például amikor egy felnőtt szexuális kapcsolat létesítése céljából lép kapcsolatba egy gyermekkel, vagy egészségtelen vagy veszélyes magatartásra, például szexuális kockázatvállalásra buzdító személyek"; vagy
- Magatartási kockázatok: "Olyan forgatókönyvek, amelyekben gyermekek járulnak hozzá kockázatos tartalomhoz vagy kapcsolatfelvételhez", amikor a fiatalok agresszívek vagy bántalmazóak lehetnek más felhasználókkal szemben.

² UNICEF, 2019.

Milyen módon lehet támogatni a fiatalokat?

- A fiatalok digitális jártassági készségeinek fejlesztése. Ez kulcsfontosságú ahhoz, hogy hozzáférhessenek a szexuális és reprodukív egészséggel és egészséggel kapcsolatban keresett releváns információkhoz, valamint megvédjük őket a negatív hatásoktól. Még a helyesen megértett vagy a kontextuson kívül vett helyes információ is árthat a fiatalnak.
- Hagyja, hogy a fiatalok a saját tempójukban böngésszenek és fejlődjenek. A fiataloknak saját tapasztalatokat kell szerezniük az információk önálló böngészéséről és kritikus értékeléséről a digitális írástudás elsajátítása érdekében.
- A tanár és az ifjúságsegítők közötti együttműködés fejlesztése. A tanároknak és az ifjúságsegítőknek együtt kell működniük a fiatalok digitális jártassági készségeinek fejlesztése érdekében, mivel a digitális technológiák egyre inkább összefonódnak mindennapi életünkben.

Kapcsolódó digitális jelenségek/eszközök:

Jó gyakorlat lapok:

- Adatvédelem: Adatvédelmi beállítások megadása
- Ismerje meg jogait: Az elfeledtetéshez való jog
- Ismerje meg jogait: A platformok/média akadálymentessége

További információ:

- Blue, Jade. “Understanding and Developing Digital Literacy ; World of Better Learning.” World of Better Learning | Cambridge University Press, April 7, 2022.
<https://www.cambridge.org/elt/blog/2022/04/07/understanding-developing-digital-literacy/>.
- Jolly, Susie, Pauline Oosterhoff, Becky Faith, Doortje Braeken, and Kelly Shephard. “A Review of the Evidence: Sexuality Education for Young People in Digital Spaces”.
<https://www.ungei.org/sites/default/files/Sexuality-Education-for-Young-People-in-Digital-Spaces-eng-2020.pdf>.
- “Welcome to ALA’s Literacy Clearinghouse.” Welcome to ALAs Literacy Clearinghouse.
<https://literacy.ala.org/digital-literacy/>.
- “EuroStat Statistic explained.” Glossary: Digital literacy.
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Digital_literacy#:~:text=Digital%20literacy%20lays%20out%20five%20digital%20competence%20areas,and%20collaboration%2C%20digital%20content%20creation%2C%20safety%2C%20and%20problem-solving.

